

Kvůli rozšiřování bojišť informační války nechala česká vláda udělat audit národní bezpečnosti. Na jeho základě vzniklo na ministerstvu vnitra Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, které s dezinformacemi bojuje od ledna 2017.

Šíření dezinformací může podle českého právního řádu porušovat řadu paragrafů. O tom se přesvědčila žena z Dačicka, která na Facebooku napsala, že skupina uprchlíků podřezala zvířata. Krátce poté ji kontaktovala policie kvůli šíření poplašné zprávy.

Benedikt Vangeli: Šíření dezinformací může být trestný čin

Benedikt Vangeli šéf centra proti hybridním hrozbám "Práva jednoho člověka končí tam, kde začínají práva jiného člověka. A to platí i pro svobodu projevu. Takže se v souladu s Listinou základních práv a svobod jednání, která jsou verbální, trestají. Mohou to být věci jako šíření poplašné zprávy, pomluva, křivé obvinění, podněcování k trestné činnosti, schvalování trestné činnosti, podněcování k nenávisti a tak dále."

Rozkrýt finanční toky jednotlivých dezinformačních proruských webů se v minulosti pokusil například novinář [Ondřej Kundra](#) z týdeníku Respekt. Zaměřil se na proruský web Aeronet a [dostal se až k jejich pokladníkovi Mariánu Rohálymu](#). Ten spravuje dva účty Aeronetu, na které chodí peníze pravděpodobně převážně od čtenářů.

R "Máme případy, kdy na účet několika webů chodily menší sumy skutečně od čtenářů. Weby se tak mohly prezentovat, že jsou financované od drobných přispěvatelů, vedle toho ale byly skrytě financované z Ruska," řekl tehdy Respektupředstavitel západních bezpečnostních složek.

Boje v Pobaltí

V zahraničí bojují s fake news různě. Například v [Litvě](#) vznikají "kybernetické domobrany", které se zaměřují na ruské trolly. Říkají si elfové a snaží se pomocí faktů bojovat proti nenávistným příspěvkům a lžím v internetových diskusích. Litva se tím pokouší snížit vliv ruských médií na svém území.

Do boje proti dezinformacím se už v Litvě zapojily stovky dobrovolníků a nové buňky elfů spontánně vznikají po celé zemi. Členové ale většinou úzkostlivě tají svou identitu, aby předešli útokům či výhrůžkám a ochránili své blízké.

Jednou z "příkladných" dezinformací, proti které bojovali, byla letáková [kampaň v Litvě](#). Prokremelská skupina poslala lidem do poštovních schránek pohlednice, které vyzývaly Litevce k přestěhování do sousedního Ruska.

"Ten leták hlásal, že je v Rusku řada věcí lepších. Jedná se o velmi demokratickou zemi, ve které je levnější jídlo i energie. Proti tomu vyjmenovali negativa našeho státu," popsal aktuálně jeden z litevských bojovníků s ruskými dezinformacemi pod slibem anonymity.

Elf z Litvy "Hledáme hlavně dezinformace, lži nebo falešné zprávy, ale taky informace, které jsou velice škodlivé, nebo dokonce trestné. Takové informace by mohly poškodit nezávislost našeho státu, náš právní systém, a proto je sbíráme a posíláme lidem, kteří mohou vymáhat právo."

Ve Finsku zase zkouší bojovat s dezinformacemi pomocí vzdělání. Časopis Foreign Policy uvádí, že je to jeden z možných receptů, [jak propagandě čelit](#). Kromě toho je podle finských analytiků důležité opakovat, že se zemi daří, a uvádět pozitivní příklady.

Další evropské státy se sice mohou Finskem inspirovat, v době náhlé krize však na tak rozsáhlé vzdělávání obyvatelstva není čas. "Účinky uvidíte nejdříve za deset let. Starší skupiny obyvatel nad čtyřicet, padesát, šedesát let mediální výchovou ve školách nezasáhnete," říká socioložka Blažejovská.

Dominik Swiecicki analytik Agentury pro civilní záležitosti "Nejlepší recept na boj s propagandou je vzdělání a posilování kritického myšlení lidí."

Byznys proti fake news

Jak se vypořádat s dezinformacemi, řeší už i velké a nadnárodní firmy. Začaly si uvědomovat, že reklamou na své produkty, které se objeví na stránkách širších lži, přímo podporují dezinformátory a jejich složitě odhalitelné projekty.

1

KDE TO VYŠLO

Znáte médium, kde informace vyšla? Zkontrolujte kontakty nebo sekci "o nás". Pokud používají přehnaně dramatický jazyk, buďte na pozoru. Kdo je vydavatel? Kdo médium financuje? Překontrolujte danou informaci na jiných (důvěryhodných) zdrojích.

[EU: Jak odhalit falešné zprávy](#)

[MV: Který zdroj informací byste si vybrali vy?](#)

Sami dezinformátoři mnohokrát [přiznali](#), že jejich hlavní příjem pochází z reklamy. A to byl i největší podnět pro známé společnosti, aby se proti dezinformacím vymezily, a zabránily tak poškozování své značky. Jednou z posledních byla na začátku června mezinárodní telekomunikační [společnost Vodafone](#).

K ní se připojila třeba i [Česká spořitelna, která požádala poskytovatele](#) internetové reklamy, aby se její inzeráty neobjevovaly na webech šířících lži a propagandu. Něco podobného se stalo i před pár měsíci na Slovensku, kde díky projektu Konspiratori.sk [stáhlo reklamu](#) z dezinformačních webů více než 1400 společností (tedy více než deset tisíc online reklamních kampaní).

S dezinformacemi se ale už snaží zápasit a vyrovnat i důležité internetové firmy jako [Facebook, který připravuje spolupráci](#) s českým ministerstvem vnitra, a Google. Ty byly obviňovány z toho, že si neuvědomují svou zodpovědnost za šíření těchto zpráv.

Uživatelům vyhledávače Google po celém světě se začalo u některých dotazů a zpráv [zobrazovat hodnocení pravdivosti](#) jako "převážně pravdivý" nebo "nepravdivý".

Marta Posladová Google "To, co lidé považují za falešné zprávy nebo nenávistné příspěvky, se liší podle jejich kultury, regionu, náboženství či

společenské skupiny. Proto říkáme, že nelze definovat jediné technologické řešení. Celý internetový ekosystém stále čelí pokračující výzvě a musí se pokusit přijít na nové formy, jak na internetu zajistit neutralitu, jak zajistit, že přístup k informacím bude po celém světě svobodný a otevřený."

Dále na:

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/valka-dezinformace-fake-news/r~7bfb35b23bb311e7886d002590604f2e/?redirected=1525978701>